

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

SECȚIUNEA A PATRA

CAUZA AVRAMENKO c. MOLDOVEI

(Cererea nr. 29808/02)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

6 februarie 2007

DEFINITIVĂ

06/05/2007

Această poate fi subiect al revizuirii editoriale.

În cauza Avramenko c. Moldovei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secțiunea a Patra), întrunită în cadrul unei camere compuse din:

Sir Nicolas BRATZA, *Președinte*,

DI J. CASADEVALL,

DI G. BONELLO,

DI K. TRAJA,

DI S. PAVLOVSKI,

DI J. ŠIKUTA,

Dna P. HIRVELĂ, *judcători*,

și dl T.L. EARLY, *Grefier al Secțiunii*,

Deliberând la 16 ianuarie 2007 în ședință închisă,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la acea dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 29808/02) depusă împotriva Republicii Moldova la Curte, în conformitate cu prevederile articolului 34 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale („Convenția”), de către un cetățean al Republicii Moldova, dl Valeriu Avramenko („reclamant”), la 11 iunie 2002.

2. Reclamantul a fost reprezentat de către dl V. Nagacevski, de la „Juriștii pentru Drepturile Omului”, o organizație non-guvernamentală cu sediul în Chișinău. Guvernul Republicii Moldova („Guvernul”) a fost reprezentat de către Agentul său, dl V. Pârlog.

3. Reclamantul a pretins că, în urma neexecutării hotărârii din 26 iunie 2002, a fost încălcat dreptul său la o instanță care să hotărască asupra drepturilor sale cu caracter civil într-un termen rezonabil, garantat de articolul 6 al Convenției, și dreptul său la protecția proprietății, garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. De asemenea, el s-a plâns de examinarea cauzei sale de către instanțele judecătorești în absența sa, cu încălcarea drepturilor sale garantate de articolul 6 al Convenției.

4. Cererea a fost repartizată Secțiunii a Patra. La 24 septembrie 2004, o Cameră din cadrul acelei Secțiuni a decis să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu prevederile articolului 29 § 3 al Convenției, ea a decis să examineze fondul cererii concomitent cu admisibilitatea acesteia.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamantul, dl Valeriu Avramenko, este un cetățean al Republicii Moldova născut în anul 1947 și care locuiește în Bălți.

6. Faptele cauzei, după cum au fost prezentate de către părți, pot fi rezumate în felul următor.

1. Principale evenimente și procedurile judiciare

7. În mai 1998, Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a publicat ordinul său privind vânzarea acțiunilor unei întreprinderi de transport de stat din Bălți. În acest scop, a fost anunțată o licitație. Reclamantul a participat la licitație și, prin intermediul unui broker, a cumpărat 26,033 % din acțiunile întreprinderii, plătind pentru ele 180,698.68 lei moldovenești (MDL) (aproximativ 34,484 euro (EUR)).

8. Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor a contestat în instanța judecătorească rezultatele licitației, susținând că nu a fost respectată procedura corectă (în special, a fost indicată greșit denumirea și adresa întreprinderii de stat, ceea ce a rezultat într-un interes public redus și într-un preț mai redus al acțiunilor).

9. La 24 iulie 1998, Judecătoria Economică a Republicii Moldova a anulat ordinul Ministerului Privatizării și Administrării Proprietății de Stat privind vânzarea la licitație a acțiunilor în cauză.

10. Reclamantul a contestat această hotărâre la colegiul de recurs al Judecătoriei Economice și la Curtea Supremă de Justiție, însă fără succes. Prin decizia sa irevocabilă din 10 februarie 1999, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul reclamantului, constatând că el nu era parte în proces.

11. Prin urmare, Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat a inițiat proceduri judiciare pentru anularea contractului de cumpărare la licitație a acțiunilor de către reclamant. La 11 aprilie 2001, Judecătoria sectorului Bălți a admis cererea Ministerului și a anulat tranzacția. Reclamantul a fost prezent.

12. La 3 iulie 2001, Tribunalul Bălți a respins apelul reclamantului. Tribunalul a examinat cauza în lipsa lui, constatând că demersul său cu privire la o altă amânare a examinării cauzei, bazat pe motive medicale, nu a fost motivat, deoarece el se trata în condiții de ambulatoriu și, prin urmare, putea să se prezinte în ședința judecătorească.

13. La 7 martie 2002, Curtea de Apel a respins recursul reclamantului și a menținut decizia Tribunalului Bălți. Reclamantul a fost prezent.

14. Reclamantul a solicitat Procurorului General să depună recurs în anulare în vederea casării tuturor hotărârilor judecătorești adoptate anterior.

La o dată nespecificată, Procurorul General a inițiat astfel de proceduri la Curtea Supremă de Justiție.

15. La 26 iunie 2002, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul Procurorului General, însă a completat hotărârea Judecătorei sectorului Bălți din 3 iulie 2001 cu obligația de a-i restitui reclamantului MDL 180,698.68 (aproximativ EUR 13,411 la acea dată), ceea ce reprezenta suma de bani plătită de reclamant pentru acțiuni. Această decizie este irevocabilă și executorie.

16. Reclamantul a obținut un titlu executoriu pentru executarea acestei hotărâri, care a fost transmis Departamentului de Executare a Deciziilor Judiciare al Ministerului Justiției („Departamentul”).

17. La 22 octombrie 2002, el s-a plâns Departamentului de neexecutarea hotărârii judecătorești. La 13 noiembrie 2002, el a primit un răspuns de la executorul judecătoresc, prin care a fost informat că Ministerul Finanțelor, care era responsabil de restituirea banilor reclamantului, a refuzat să plătească și că hotărârea judecătorească nu a putut fi executată.

18. Reclamantul s-a plâns mai multor funcționari publici (Președintelui, Președintelui Parlamentului, Prim-ministrului, Ministerului Justiției, Ministerului Finanțelor, etc.), solicitând executarea hotărârii judecătorești în favoarea sa. El a fost informat că efectuarea plății de către Ministerul Finanțelor era imposibilă, unul din motive fiind Hotărârea Guvernului nr. 59 din 19 ianuarie 1998, care interzicea executarea hotărârilor judecătorești împotriva Ministerului Finanțelor.

19. Hotărârea din 26 iunie 2002 a fost executată la 18 martie 2004.

2. Procedurile cu privire la compensarea prejudiciului

20. La 3 iunie 2002, reclamantul a inițiat proceduri judiciare, solicitând compensarea prejudiciului material și moral cauzat lui prin neexecutarea hotărârii judecătorești irevocabile, inclusiv indexarea sumei adjudecate și profitul ratat, ca urmare a imposibilității de a se folosi de banii săi timp de patru ani.

21. La 13 noiembrie 2002, Judecătoria sectorului Centru a admis parțial pretențiile reclamantului și i-a acordat MDL 220,085. Această hotărâre a fost menținută de Tribunalul Chișinău la 3 martie 2003.

22. La 20 mai 2003, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârile instanțelor judecătorești inferioare. Ea a constatat că prejudiciul putea fi pretins doar dacă debitorul era responsabil de neplata intenționată a datoriei. Deoarece nu era clar care autoritate de stat trebuia să întoarcă datoria și, prin urmare, dacă neexecutarea era intenționată, acțiunea de compensare a prejudiciului putea fi examinată doar după executarea hotărârii judecătorești.

23. La 29 aprilie 2004, Judecătoria Bălți a admis parțial pretențiile reclamantului și i-a acordat MDL 285,503 (aproximativ EUR 20,272) pentru indexarea sumei adjudecate inițial în favoarea sa. Această hotărâre a

fost menținută de Curtea de Apel Bălți la 5 octombrie 2004. Această decizie este irevocabilă și executorie.

3. *Revizuirea hotărârii din 29 aprilie 2004*¹

24. La 3 ianuarie 2005, Ministerul Finanțelor a depus o cerere de revizuire a hotărârii din 29 aprilie 2004. La 5 aprilie 2005, Curtea de Apel Bălți a respins această cerere ca nefondată.

25. La 12 octombrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârile din 5 octombrie 2004 și 5 aprilie 2005 și a dispus rejudecarea cauzei.

26. La 9 februarie 2006, Curtea de Apel Bălți a casat hotărârea din 29 aprilie 2004 și i-a acordat reclamantului MDL 180,698 (aproximativ EUR 11,678) pentru indexarea sumei adjudecate inițial. Această hotărâre este irevocabilă.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

27. Dreptul intern pertinent a fost expus în hotărârea Curții în cauza *Prodan v. Moldova* (nr. 49806/99, ECHR 2004-III (extrase)).

ÎN DREPT

28. Reclamantul s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1, de examinarea cauzei la 3 iulie 2001 de către Tribunalul Bălți în lipsa sa și de examinarea cauzei de către Judecătoria Economică în 1998-1999 fără a-i permite să aducă argumente. El s-a mai plâns de violarea aceluiși articol pe motiv că Procurorul General a solicitat casarea unei hotărâri irevocabile.

29. De asemenea, el s-a plâns, în temeiul articolului 6 § 1 și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, de neexecutarea hotărârii din 26 iunie 2002.

Articolul 6 § 1 al Convenției, în partea sa relevantă, prevede următoarele:

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, ... într-un termen rezonabil a cauzei sale... de către o instanță ... care va hotărî ... asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ...”

Articolul 1 al Protocolului nr. 1 prevede următoarele:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

¹ Aceste proceduri fac obiectul unei cereri separate.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor”.

30. În final, reclamantul s-a plâns în temeiul articolului 13 al Convenției combinat cu articolele de mai sus.

Articolul 13 prevede următoarele:

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”

I. ADMISIBILITATEA PRETENȚIILOR

A. Pretenția în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției cu privire la procedurile din anii 1998 și 2001 și pretenția în temeiul articolului 13 al Convenției

31. Reclamantul s-a plâns de faptul că instanțele judecătorești nu i-au permis să intervină în procedurile judiciare care s-au încheiat cu decizia din 10 februarie 1999 (a se vedea paragraful 10 de mai sus).

32. Guvernul nu a comentat.

33. Curtea notează că prima pretenție se referă la procedurile judiciare care s-au încheiat cu decizia irevocabilă din 10 februarie 1999 și că această cerere a fost depusă la Curte la 11 iunie 2002. Prin urmare, această cerere a fost depusă cu depășirea termenului stabilit de articolul 35 § 1 al Convenției și urmează a fi respinsă ca inadmisibilă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției.

34. De asemenea, reclamantul s-a plâns de examinarea, la 3 iulie 2001, a apelului său de către Tribunalul Bălți în lipsa sa.

35. Curtea notează că el a fost prezent la ședințele judiciare din instanțele de fond și de recurs și nu a prezentat celei de-a doua instanțe un motiv întemeiat al lipsei sale (a se vedea paragraful 12 de mai sus). Prin urmare, ea consideră că această pretenție este vădit nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției.

36. Reclamantul s-a plâns de casarea unei hotărâri judecătorești irevocabile de către Curtea Supremă de Justiție la 26 iunie 2002 (a se vedea paragraful 14 de mai sus).

37. Curtea consideră că reclamantul nu se poate plânde de încălcarea drepturilor sale în urma casării hotărârii, deoarece aceasta a fost inițiată la cererea lui și a rezultat în îmbunătățirea situației sale (a se vedea paragraful 15 de mai sus). Prin urmare, ea consideră că această pretenție este vădit

nefondată în sensul articolului 35 § 3 al Convenției și urmează a fi respinsă în temeiul articolului 35 § 4 al Convenției.

38. În continuare, Curtea notează că, inițial, reclamantul s-a plâns în temeiul articolului 13 al Convenției. Cu toate acestea, prin scrisoarea din 28 iunie 2006, el și-a retras această pretenție.

39. În lumina celor menționate mai sus, Curtea nu va examina această pretenție.

B. Pretenția în temeiul articolului 6 al Convenției și articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție cu privire la executarea întârziată a hotărârii judecătorești

40. Guvernul a declarat că, deoarece plata sumei acordate reclamantului la 26 iunie 2002 a fost efectuată la 18 martie 2004, reclamantul nu mai putea pretinde că este victima încălcării drepturilor sale garantate de Convenție. Mai mult, reclamantul avea dreptul să solicite indexarea sumei adjudecate.

41. Reclamantul nu a fost de acord, susținând că și-a păstrat statutul de victimă.

42. Curtea notează că a respins deja o obiecție similară invocată de Guvernul pârât, deoarece „plata ... nu a implicat o recunoaștere a pretinselor violări” (a se vedea, e.g., *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, § 47). Mai mult, nu a fost plătită nicio compensație pentru executarea întârziată, în afara de indexarea sumei adjudecate (a se vedea paragraful 26 de mai sus), chiar dacă reclamantul a inițiat proceduri judiciare în acest sens (a se vedea paragrafele 20-23 de mai sus).

43. În aceste circumstanțe, Curtea consideră că reclamantul poate pretinde că este victimă a violării articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

44. Curtea consideră că pretențiile reclamantului în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție ridică chestiuni de drept care sunt suficient de serioase încât determinarea lor să depindă de o examinare a fondului, și că niciun alt temei pentru declararea lor inadmisibile nu a fost stabilit. Din aceste motive, Curtea declară aceste pretenții admisibile. În conformitate cu decizia sa de a aplica articolul 29 § 3 al Convenției (a se vedea paragraful 4 de mai sus), Curtea va examina imediat fondul acestor pretenții.

II. PRETINSA VIOLARE A ARTICOLULUI 6 § 1 AL CONVENȚIEI ȘI A ARTICOLULUI 1 AL PROTOCOLULUI NR. 1 LA CONVENȚIE

45. Reclamantul a pretins că, în urma neexecutării hotărârii din 26 iunie 2002 în favoarea sa, i-au fost încălcate drepturile sale garantate de articolul 6 § 1 al Convenției și de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

46. Guvernul a susținut că drepturile reclamantului nu au fost încălcate, deoarece acesta a primit întreaga sumă ce i-a fost acordată.

47. Curtea notează că hotărârea judecătorească nu a fost executată timp de aproximativ 21 de luni. Ea reamintește că a constatat violări ale articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în numeroase cauze cu privire la întâzieri în executarea hotărârilor judecătorești executorii (a se vedea, printre altele, *Prodan v. Moldova*, citată mai sus, și *Luntre and Others v. Moldova*, nr. 2916/02, 21960/02, 21951/02, 21941/02, 21933/02, 20491/02, 2676/02, 23594/02, 21956/02, 21953/02, 21943/02, 21947/02 și 21945/02, 15 iunie 2004).

Examinând materialele prezentate ei, Curtea notează că dosarul nu conține niciun element care i-ar permite să ajungă la o concluzie diferită în această cauză. În special, ea notează că compensația a fost acordată împotriva statului, în persoana Ministerului Finanțelor, și că motivul pentru executarea întârziată, după cum a explicat organul de executare, a fost o hotărâre de Guvern prin care se interzicea executarea hotărârilor pronunțate împotriva Ministerului (a se vedea paragraful 18 de mai sus).

48. Prin urmare, Curtea constată, din motivele expuse în cauzele citate mai sus, că neexecutarea hotărârii judecătorești din 26 iunie 2002 într-un termen rezonabil a constituit o violare a articolului 6 § 1 al Convenției și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 AL CONVENȚIEI

49. Articolul 41 al Convenției prevede următoarele:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și dacă dreptul intern al Înalțelor Părți Contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă”.

55. Prejudiciu

49. Reclamantul s-a referit la cealaltă cerere depusă de către el la Curte în legătură cu revizuirea hotărârii din 29 aprilie 2004 (a se vedea paragrafele 24-26 de mai sus). El a solicitat Curții să examineze pretențiile sale cu privire la compensații în legătură cu această cerere după ce va examina cealaltă cerere.

50. Guvernul a declarat că hotărârea judecătorească în favoarea reclamantului a fost executată fără întârziere și că el nu putea solicita compensații. De asemenea, el s-a referit la redeschiderea procedurilor judiciare ca urmare a casării hotărârii din 29 aprilie 2004.

51. În lumina redeschiderii procedurilor, ca urmare a deciziei Curții de Apel Bălți din 9 februarie 2006, Curtea consideră că chestiunea cu privire la

aplicarea articolului 41 al Convenției în ceea ce privește compensarea prejudiciului cauzat nu este gata pentru o decizie. Prin urmare, ea decide rezervarea acesteia.

B. Costuri și cheltuieli

52. De asemenea, reclamantul a pretins EUR 4,850 cu titlu de costuri și cheltuieli angajate în fața Curții.

53. În circumstanțele specifice ale prezentei cauzei, Curtea acordă reclamantului EUR 600 cu titlu de costuri și cheltuieli.

55. Dobânda de întârziere

54. Curtea consideră că este corespunzător ca dobânda de întârziere să fie calculată în funcție de rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană, la care vor fi adăugate trei procente.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* admisibile pretențiile formulate în temeiul articolului 6 § 1 al Convenției și al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție cu privire la executarea întârziată a hotărârii din 26 iunie 2002, iar restul pretențiilor inadmisibile;
2. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 6 § 1 al Convenției în ceea ce privește executarea întârziată a hotărârii din 26 iunie 2002;
3. *Hotărăște* că a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție în ceea ce privește aceeași executare întârziată;
4. *Hotărăște*
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data la care hotărârea devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 al Convenției, EUR 600 (șase sute euro) cu titlu de costuri și cheltuieli, care să fie convertite în valuta națională a statului pârât conform ratei aplicabile la data executării hotărârii, plus orice taxă care poate fi percepută;
 - (b) că, de la expirarea celor trei luni menționate mai sus până la executarea hotărârii, urmează să fie plătită o dobândă la sumele de mai sus egală cu rata minimă a dobânzii la creditele acordate de Banca Centrală Europeană pe parcursul perioadei de întârziere, plus trei procente;

5. *Hotărăște* că chestiunea cu privire la aplicarea articolului 41 al Convenției, în ceea ce privește prejudiciul material și moral, nu este gata pentru decizie;
prin urmare,
(a) rezervă această chestiune;
(b) invită Guvernul și reclamantul să informeze Curtea, în termen de șase luni din data acestei hotărâri, despre orice evoluție în procedurile judiciare redeschise sau despre orice acord la care ei ar putea ajunge;
(c) rezervă procedura ulterioară și delegă Președintelui Camerei competența de a fixa același lucru dacă va fi necesar.
6. *Respinge* restul pretențiilor reclamantului cu privire la satisfacția echitabilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 6 februarie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 al Regulamentului Curții.

T.L. EARLY
Grefier

Nicolas BRATZA
Președinte